

Zarasai.

Nr. 27 (77)

Eina nuo 1945 m.

Visų šalių proletarai, vienykitės!

PERGALĖ

LIETUVOS KP(b) ZARASŲ APSKRITIES KOMITETO IR
ZARASŲ APSKRITIES VYKDOMOJO KOMITETO ORGANAS

1946 m.

Gegužės mėn.

9 d.

Ketvirtadienis

Kaina 20 kap.

PERGALĖS DIENA

Šiandien Pergalės diena. Metai atgal vokiečių karo vadovybės atstovai pasirašė besąlyginį Vokietijos kapituliacijos aktą Raudonosios Armijos užimtam Berlyne.

Fašistinė grobuoniška Vokietija sumušta, sutriuškinta ir buvo priversta kapituliuoti. Didysis Tarybų Sąjungos Tėvynės Karas pasibaigė pilna mūsų pergale. Nuo šios dienos Gegužės 9 toji tapo viena iš didžiųjų Tarybų Sąjungos švenčių atžyminti viso pasaulio išgelbėjimą nuo fašistinės grėsmės. Kaip žmogus, nuveikęs didelį darbą, mes šiandien atsigėžiam atgal. Vergija, kentejimai, kraujas ir mirtis, štai kas buvo įrašyta ant biauros fašistinės vėliavos. Jie žvėriškai kankino mūsų žmones jų užimtuose Tarybų Sąjungos rajonuose, galvodami mus išgąsdinti. Bet mes ne iš bailių tarpo. Tai kas hitlerioinkams pasiekė Vakarų Europoje dėl valdančių organų išdavimo, niekaip negalėjo pavykti pas mus Tarybų Sąjungoje.

Pas mus valdžia liaudies rankose. Pas mus valstybės priekakyje stovi dirbančiųjų užtarėja — bolševikų partija, mums vadovaujanti mylimas vadov drg. Stalinas.

Keturius metus tęsėsi kova, sunkūs buvo laikai, karštos dienos. Bet nepajudinamai, kaip uola stovėjo mūsų partija, o su ja visa Tarybų Liaudis. Šiuo sunkiu laiku liaudis, bolševikų partijai ir Tarybų valdžiai parodė didelį pasitikėjimą. Partijos ir Tarybų valdžios varė draugas Stalinas už šį pasitikėjimą išreiškė liaudžiai gilia padėką. Vokiečiai suklydo. Prieš juos jau buvo ne sena Rusija — nusilpusi ir atsilikusi, o nauja Rusija, socialistinė Rusija, galingoji, industrialiniai — kolchozinė, Rusija suvienijusi visą mūsų šalies liaudį į vieningą, galingą jėgą.

Prisiekiam Josifai Visarionovičui, — rašė drg. Stalinui Kursko srities žemės ūkio pirmūnui, metai atgal, — kada Jūs nužymėjote industrializacijos planą, kaip kurie iš valstiečių nesuprato, kad mums reikia fabriky, gamyklų, kam reikalinga industrializacija, o dabar mes supratom, kad ši industrializacija mums išgelbėjo gyvybę.

Vokietis apsiriko — pas mus yra fabriky kurie davė Raudonajai Armijai kiek tik reikia patrankų, tankų, lektuvų, sviedinių, šautuvų, kulkosvaizdžių. Pas mus yra kolchozai. Jie davė šaliai ir armijai duonos, medvilnės, mėsos, vilnos ir kitų produktų. Mus išgelbėjo toli pramatanti drg. Stalino politika — socialistinės industrializacijos politika. Mus išgelbėjo tūkstančių tūkstančiai fabriky, kolchozai, kuriems sukurti mes tiek darbu padėjom.

Tarybų Socialistinė santvarka suteikė mūsų Tėvynei nenugalimą

jėgą. Mus išgelbėjo didinga, nesugriauinama liaudies vienybė. Nežmoniškai sunkių mūsų ugnų Lenino ir Stalino sutverta daugiatautė Tarybų valstybė ne tik išsilaikė, bet išėjo iš karo dar daugiau sustiprėjusi. Mus išgelbėjo Raudonoji Armija — mūsų siela ir kraujas, Lenino ir Stalino kūdikis.

Šiandien darbo žmonės iš visų pasaulio šalių siunčia meiles ir padėkos žodžius mūsų Raudonajai Armijai, suvaidinusiai hitlerinės Vokietijos sutriuškiniame lemiamą vaidmenį. Ne mirštamam Raudonosios Armijos didvyriškumam, neprilygtam jos drąsai, talentui ir valiai jos karvedžių, Raudonosios Armijos vado draugo Stalino genijus išgelbėjo visą pasaulį nuo baisios pražūties.

Žmonija niekad šio neužmirš! Mus išgelbėjo pramatanti Tarybų valdžios Stalininė politika. Nepaprastai išaugo Tarybų Sąjungos tarptautinė įtaka visų tautų taikos ir saugumo atžvilgiu.

1941 m. birželio mėn. 22 d. išdavikiškos vokiškos armijos salves atplėšė mus nuo taikaus gyvenimo. Kitos salves 1945 m. gegužės mėn. 9 d. Maskvoje pranešė mūsų sugrįžimą prie taikos darbo. Tai buvo pergalės salves iš 1000 pabūklų. Trisdešimties salvių klausė visa mūsų plačioji šalis. Tai buvo salves liaudies nugalėtojos garbei, Tėvynės išgelbėtojo visų tarybinių žmonių vado tėvo ir draugo Stalino garbei. Į Jį šiandien džiaugsmingos pergalės metinių dieną nukreiptos mūsų visos mintys. Draugo Stalino darbai amžiais gyvens ir dėkinti amiai kaip ir mes garbins Stalino vardą.

Kiekvienas iš mūsų jaučia dabar ramybės ir pasitikėjimo jausmą. Mes einam vis tuo pačiu Stalinišku keliu pirmyn ir pirmyn! Liaudis žino, kad drg. Stalinas savo žodžių vėjais neleidžia — jei drg. Stalinas pasakė reikią bus padaryta. Savo kalboje rinkėjams š. m. vasario mėn. 9 d. drg. Stalinas padėjo mums pažvelgti į priekį ir pamatyti mūsų puikią ateitį.

Per šį penketį mes užgydysime karo žaizdas, tai ką sugriovė priešas mes viską atstatysim. Pastatysim daug naujų fabriky, atstatysim žemės ūkį. Mes iškovosime prekių ir produktų gausumą. Dar galingesnė pasidarys mūsų valstybė, stipresnė pasidarys mūsų išgelbėtoja ir gyvoja — Raudonoji Armija, kiekvieno iš mūsų gyvenimas bus dar geresnis. Taip pasakė drg. Stalinas, taip ir bus.

Mes einam tuo pačiu Stalinišku keliu kuris mus atvedė prie pergalės prieš fašistus. Tai tas pats Staliniškas kelias, kuris nuves prie naujų socialistinės Tėvynės jėgų suklestėjimo. Su didžiuoju Stalinu pricsaky pirmyn!

PERGALĖ IŠKOVOTA

Šiandieną visos Tarybų Sąjungos liaudis švenčia Gegužės 9-tąją — Pergalės dieną. Šią dieną visas mūsų kraštas džiaugsmingai švenčia dėkodamas draugui Stalinui ir jo vadovaujamai Raudonajai Armijai už mūsų krašto išvadavimą ir galingą vokiškųjų grobikų sutriuškimą jo paties lizde.

Niekados neužmiršime 1941 m. birželio mėn. 22 d. kada vokiškieji banditai iš pasaly užpuolė Tarybų Sąjungą. Pirmąją jų auka buvo mūsų Tarybų Lietuva. Šimtai tūkstančių ramių tarybinių piliečių buvo sunaikinta, daugelis miestų ir kaimų pavirto pelenais.

Tarybiniai žmonės, matydami tėvynę pavojuje, stojo į Raudonosios Armijos eiles. Aš 1942 m. sausio mėn. stojau į Raudonąją Armiją savo mylimos tėvynės ginti.

Savo pergalės žygius mes pradėjome nuo Oriolo ligi Berlyno. Mes kartu su visomis Tarybų Sąjungos tautomis kovojome už Oriolą lygiai taip pat kovojome ir už Tarybų Lietuvos nepriklausomybę.

Milžiniškos reikšmės karo metu turėjo tai, kad lietuvių tauta yra tarybinė.

Vadovaujami didžiojo vado draugo Stalino, broliškuju tarybinių tautų žeiemoje mes iškovojome pergalę. Jo vadovaujami ir padedami mes kursime laimingą, gražų ir laisvą gyvenimą.

Eidmanas.
Medalių „Už narsumą“ bei „Pergalę prieš Vokietiją“ kavaliarius

Tarybinei tėvynei atiduosiu visas savo jėgas ir patyrimą

Hitlerininkams iš pasaly užpuolus Tarybų Sąjungą, nenorėjau likti vokiečių okupacijoje ir būti jų auka. Evakuavauš į krašto gilumą, kad stojes į armiją galėčiau aktyviai prisidėti prie kovos už Tarybų Lietuvos išvadavimo. Pradėjus kurtis lietuviškajai divizijai, vienas iš pirmųjų įstojau į jos eiles. Divizijos kelias tai ir mano kelias. Dalyvavau kautynėse, pradžioje pėstininku, vėliau ryšininku. Vydami fašistus, mes visur matėme baises jų darbus. Neramios žinios mus pasiekdavo ir apie brolių likimą pavergtoje tėviškėje. Ir tai mus ragino vis labiau ir labiau skubėti, kad greičiau būtų sutriuškintas priešas. Ir pagaliau, mes pergalę pasiekėme. Iškovojome ir gyvenimą. Dabar beliko tik jį papuošti, užgydyti visas vokiškųjų okupantų padarytas žaizdas. Mes, demobilizuotieji kariai, išėjė į atsargą, pasistengsime ir taikos metu kurybinį darbą dirbti taip pat gerai, kaip kovėmės fronte ir vykdėme vadų įsakymus. Esame tam pasiruošę vykdyti visus partijos ir vyriausybės uždavinius ir drg. Stalino įsakymus.

A. Bražionis
„Raudonosios Žvaigždės“ ordinar medaliu „Už narsumą“ bei „Pergalės prieš Vokietiją“ Kavaliarius

Šiandieną mes švenčiame Gegužės 9-tąją — Pergalės Dieną

Vokiškiesiems grobikams 1941 metų vasarą įsiveržus į mūsų kraštą, nemažas skaičius mūsų tarybinių patriotų nenulenkė galvų prieš okupantą, o griebėsi ginklo ir pradėjo mirtiną kovą dėl savo žemės apgynimo nuo fašistinių žmogėdų. Aš, kaip ir daugelis tarybinio krašto patriotų, palikęs savo namus stojau kovon su vokiškaisiais fašistiniais grobikais, tvirtai laikydamas savo rankose ginklą.

Karo pradžioje, laikinai palikę savo gimtuosius laukus, vokiečių sudegintus miestus ir kaimus, atsimindami savo tėvų, brolių, giminių, pasilikusių vokiečių vergijoje, kančias, mes, lietuviai — Raudonosios Armijos 16-tos lietuviškos divizijos artileristai, tvirtai prisiekėme, kad niekad šio neužmiršime, niekad vokiečiams nedovanosime.

Šis mūsų pasiryžimas keršyti vokiečiams grūdino mus kovoms. Mūsų lauke mes nesibijojome sunkumų ir pavojų. Pakilę pavolgyje, mes kovodami praėjom Oriolo ir Nėvelio sritis, visą Baltarusiją, Lietuvą ir Lenkiją ir pasiekėm svarbiausią hitlerininkų lizdą — Berlyną.

Ir šiais savo galingais triuškinimais tikrai mes Raudonosios Armijos kovotojai, Tarybų Sąjungos pat-

riotai pasiekėme Pergalę prieš vokiškuosius fašistinius grobikus ir japoniškuosius imperialistus.

Pergalės Diena, kurią būsiant senai tikėjo tarybinis žmogus, kurią kas valandą, kas minutę kalė žutbutinėje kovoje su ginklu rankoje ar nenuilstamu darbu fronto užnugaryje, pagaliau atėjo drauge su saulėtąja pavasario diena.

Sunkioje kovoje pasiekta pergalė. Geriausieji sūnūs mūsų daugiatautės šalies paaukojo savo gyvybes vardan didžiosios pergalės, vardan džiaugsmo šios dienos. Jų vardai amžiams liks žmonių atmintyje.

Kaip džiugu šiandieną, kada žinai, kad jau nebegrįš ta diena, kad mūsų gyvenimo sargyboje stovi Raudonoji Armija, bolševikų partija ir didysis Stalinas.

Šiandieną aš, kaip ir daugelis kitų mūsų šalies dirbančiųjų stoju į mūsų šalies atkūrimo darbą, dėdamas savo jėgas prie penktojo Stalininio penkmečio plano išpildymo.

P. Gedraitis
Buv. Raudonosios Armijos 16-sios lietuviškosios divizijos artileristas, apdovanotas 3-jo laipsnio „Garbės“ ordinar, trim medaliais „Už drąsą“ bei „Pergalę prieš Vokietiją“ medaliu

Garbė mūsų liaudies gynėjams

Metai atgal Tarybų Sąjungos Tautų tėvynės karas pasibaigė visiška pergale prieš vokiškuosius grobikus. Šią dieną visa Tarybų Sąjungos žemė buvo apvalyta nuo fašistinių grobikų ir mūsų pergalės vėliava suplėvesavo vokiškiosios reakcijos lizde — Berlyne. Vokiškiesiems imperialistams 1941 m. vasarą įsiveržus į mūsų kraštą nemažas skaičius mūsų tarybinio krašto patriotų nenusilenkė okupantams, o griebėsi ginklo ir pradėjo mirtiną kovą dėl savo žemės apgynimo nuo fašistinių žmogėdų. Vokiečių okupacijos metu Zarasų apskrity šimtai rudųjų plėšikų užmokėjo gyvybę už tai, kad jie išdrįso mindžioti mūsų gimtuosius laukus. Nemažas skaičius karinių ešalonų buvo nuleista nuo bėgių, daug mašinų su ginklais ir amunicija buvo sunaikinta. Tai buvo „Kestučio“ būrio partizanų darbas.

To būrio eilėse kovojo geriausieji Tarybų Lietuvos sūnūs patriotai, kaip J. Strelcovas partizanų būrio komisaras, kuris nuleido nuo bėgių 3 karinius vokiečių ešalonus sunaikino 33 vagonus ir sunaikino 25 vokiečius prie Dvino upės. Anukudinovas ir Atajevas organizavo partizanų grupes. Jie susprogdino daug ešalonų ir sunaikino vokiečių

grobikų. P. Ivanovas, I. Savičenko ir Vorobjevas buvo geriausi būrio žvalgai ir ryšininkai. Gyventojų tarpe jie vedė tarybinę agitaciją ir platino tarybinę literatūrą. Šie tarybų liaudies patriotai prisidėjo prie Raudonosios Armijos išvaduojamųjų kovų, prisidėjo prie mūsų žemės išvadavimo iš vokiškųjų grobikų nagų.

Nemažas skaičius Tarybų Lietuvos patriotų sudėjo daug aukų ant Tėvynės išvadavimo aukuro. Toje kovoje su vokiškaisiais grobikais nemaža žuvo ištikimiausių liaudies sūnų ir dukterų. Su didžiausiu dėkingumu ir pagarba minėsime Tarybų Sąjungos didvyrės Marijos Melnikaitės ir kitų mūsų didvyrių vardus. Jie žuvo dėl to, kad Lietuva būtų laisva, kad būtų laisvi jos darbo žmonės. Pergalės ir laisvės vėliava plėvesuoja viršum mūsų lietuviškos žemės. Ją atnešti ir iškelti padėjo geriausieji mūsų krašto sūnūs ir dukros — narsieji partizanai.

F. Sventickas
Buv. „Kestučio“ būrio partizanas, apdovanotas I-jo laipsnio partizanų „Pergalę prieš Vokietiją“ bei „Už šaunų darbą Didžiajam Tėvynės kare 1941-1945 m.m.“ medaliais.

Lietuvos TSR Ministrų Taryboje ir Lietuvos KP(b) Centro Komitete

Lietuvos TSR Ministrų Taryba jų sąjunga (apskrities vartotojų ir Lietuvos KP(b) Centro Komitetas) apsvaistė respublikos vartotojų vietinio komiteto pirmininkę Muzisąjungu 1946 m. pirmojo ketvirčio rezultatus, pereinamoji Raudonoji vėliava ir Socialistinių lenktynių laimėtojų pirmoji 7000 rublių pinigine pripažinta Zarasų apskrities vartotojų sąjunga. (ELTA).

Zarasų apkoopsąjunga Respublikos vartotojų sąjungų soclenktynes laimėjo

Zarasų apkoopsąjungos kolektyvas, atsakydamas į švenčių apkoopsąjungos šaukimą įsijungti į respublikos vartotojų kooperacijos soclenktynes, pasižadėjo išpildyti visus pastatytus uždavinius, žymiai pagerinti savo darbą ir iškovoti pereinamąją Raudonąją Vėliavą.

Pildydami šiuos pasižadėjimus, kiekvienas apkoopsąjungos skyrius, kiekvienas tarnautojas stengėsi išpildyti nustatytą planą. Tas darbo įtempimas jautėsi per visą pirmą ketvirtį. Ketvirčio planą mes įvykdėm sekančiais:

Prekybos apyvartos planą įvykdėm 102,5%, urmo prekybos apyvartą 110,5%, duonos kepimą 139%, gamybos ir buitės prekių apyvartą 133%, ir žemės ūkio produktų ir žaliavos supirkimo planą 170%.

Paskolos pasirašymas

Paskelbus įsaką apie penktosios aplankė 25 ūkius ir realizavo valstybinės paskolos išleidimą. Dusetų valsčiaus paskolos įgaliotiniai pradėjo aktyviai dirbti jo realizavimui valsčių tarpe. Dusetų a. vln. kės paskolos įgaliotinė drg. Rutkauskienė Elzbieta, pati pasirašiusi 1500 rublių paskolos ir įnešusi gryvais visą sumą, įtraukė į šį darbą visą apylinkės aktyvą drg. drg. Vaikutį, Paltruškių ir komjannuolį Veliūškį. Jie per vieną dieną liau.

Šitie darbo rodikliai parodė, kad Zarasų apkoopsąjunga įveikė visus pastatytus prieš ją uždavinius ir respublikos vartotojų sąjungu 1946 m. pirmo ketvirčio soclenktynėse užėmė pirmą vietą respublikoje. Lietuvos TSRS Ministrų Taryba ir Lietuvos KP(b) Centro Komitetas aukštai įvertino apkoopsąjungos darbą ir paskyrė pereinamąją Raudonąją vėliavą ir pirmąją 7000 rublių premiją. Apkoopsąjungos kolektyvas, dėkodamas partijai ir vyriausybei už toki aukštą įvertinimą, pasižada dar geriau dirbti ir savo sąžiningu darbu prisidėti prie geresnio darbo žmonių aprūpinimo ir greitesnio krašto atstatymo. Apkoopsąjungos tarnautojas J. Dunojietis.

VALSTIEČIAI PASIRAŠO PASKOLA

Darbo valstiečiai, kai sužinojo apie paskelbtą Valstybinės Paskolos TSRS liaudies ūkiui atstatyti ir išvystyti, pradėjo rinktis į susirinkimus.

1946 m. gegužės mėn. 5 d. Rimšės valsčiuje Magūnų apylinkėje Vigutėnų ir Trikuckų kaimuose pradėjo valstiečių susirinkimai dėl paskolos pasirašymo. Šių kaimų valstiečiai noriai aukojo savo santapus dėl stalininio penkmečio plano greitesnio įvykdymo ir viršijimo. Vigutėnų kaimo biedniokas Kubaka 2 ha žemės ploto šeimininkas, pareiškė:

— Aš apsejau savo lauką ir kovosiu už gausų šių metų derlių. Dabar aš pasirašau 200 rub. paskolą, norėdamas nors tuo prisidėti tarybų valdžiai įvykdyti didelius krašto atstatymo uždavinius ir pagerinti darbo žmonių gyvenimą. Šituose dviejuose kaimuose 25 valstiečiai pasirašė 3150 rublių sumai paskolos. L. Viesulas

NAUJI TRAKTORISTŲ KADRAI

Prie Zarasų I MTS š. m. balandžio mėn. 27 d. įvyko traktoristų — kursantų pirmosios laidos išleidžiamieji egzaminai. Egzaminus išlaikė 17 traktoristų, kurie papildys traktoristų eiles. Kursantų apmokymo metu buvo duodama daug praktikos darbų. Iš geriausiai baigusiu paminėtini drg. drg. Pičuginas J., Puodžius G. ir Rimša A. Paruošiant traktoristų kadrus, daugiausiai iniciatyvos parodė MTS vyr. mechanikas drg. Mackevičius Kostas. E. Akzakazas

DIENOS UŽDUOTIS PER 5 VALANDAS

Zarasų MTS vyksta intensyvus lenktyniavimas Pergalės Dienos garbei. Traktoristai-Kavaliauskas ir Jvanovas išpildėjo išdirbio normą išpildyti 150%, sutalpant 10% skyšto kuro. Pirmąją darbo dieną drg. Kavaliauskas aparė 3ha diening normą per 5 valandas. E. Akzakazas

PASPARTINKIME PIENO PARUOŠŲ PLANO ĮVYKDYMĄ! PRANEŠIMAS

apie pieno paruošų plano vykdymą Zarasų apskrities valsčiuose 1946 m. gegužės 5 d.

Eiles №	V a l s č i a i	Pieno pristatymo įvykdymo o/o
1.	Antalieptės valsčius	12
2.	Antazavės „	12
3.	Dūkšto „	11
4.	Rimšės „	11
5.	Salako „	8
6.	Imbrado „	7
7.	Degučių „	6
8.	Dusetų „	5
9.	Smalvų „	5
10.	Zarasų miestas	5

Zarasų apskrityje privalomi pieno pristatymai vyksta blogai. Šių metų pirmajame pusmetyje Zarasų apsk. privalomi pieno pristatymai įvykdė 90%. Iš to matome, kad kai kurie valsčiai tuo reikalu turi rimtai susirūpinti. Privalomose pieno pristatymuose svarbų vaidmenį turi atlikti politinis aiškinamasis darbas valstiečių tarpe. Partinių, tarybinių organizacijų pareiga nedelsiant sudaryti agitkolektyvas, įtraukiant agronomus, kooperatininkus ir tarybinius pareigūnus. Tik pravedus tinkamai aiškinamąjį darbą valstiečių tarpe, privalomi pieno pristatymai valstybei bus laiku išpildyti. Mažas privalomųjų pieno pristatymų procentas mūsų apskrityje todėl, kad netinkamai atsižvelgia tarybiniai organai į šį svarbų reikalą. Valsčių vykdomųjų komitetų pirmininkai ir pienuių direktoriai labai maža dėmesio kreipia į pieno nugriebimo punktų sutvarkymą ir jiems kadru paruošimą. Dusetų valsčius, (vykdomojo komiteto pirmininkas drg. Meldaikis, pienuių direktorius drg. Guntulis, pirmajame pusmetyje privalomo pieno pristatymų planą įvykdė 50%. Priežastis tame, kad atsakingi darbuotojai visai nepasiruošė pieno

prilimimui. Visi esantieji valsčiuje 10 pieno nugriebimo punktų blogai veikia.

Silpnai vyksta privalomųjų pieno pristatymų eiga Smalvų valsčiuje, (vykdomojo komiteto pirmininkas drg. Savičenko) Zarasų pienuių direktorius Vornenko), kur pirmajame pusmetyje privalomųjų pieno pristatymų planas įvykdytas taip pat tik 50%. Lyginant su valsčiais privalomi pieno pristatymai Zarasų mieste irgi vyksta blogai. Čia privalomųjų pieno pristatymų pirmojo pusmečio planas nepasiekė 50%. Tas parodo, kad pieno statytojų tarpe nevedama tinkamas politinis aiškinimo darbas. Negalima pamiršti ir to, kad klasinis liaudies priešas visomis priemonėmis stengsis trukdyti privalomųjų pieno pristatymą valstybei. Partinių, tarybinių ir ūkių organizacijų pareiga ryžtingai užkirsti kelią šioms nieksingų mūsų tautos priešų užmačioms ir demaskuoti jų pragaistingą veiklą.

Nėra abejojimo, kad Zarasų darbo valstiečiai supranta socialistinės statybos reikalą ir garbingai vykdyd Lietuvos TSR Ministrų Tarybos ir LKP(b)CK nutarimą dėl privalomo pieno pristatymo valstybei.

A. Paukštytė

KOVA DĖL BOLŠEVIKŲ PARTIJOS SUKŪRIMO

(Tęsinys... II dalis)

(Pasikalbėjimas apie pirmąjį VKP(b) istorijos etapą)

Vedė į revoliucinį kapitalizmo nuvertimą ir į komunistinės visuomenės sukūrimą. Tokia partija Marksas ir Engelsas pavadino komunistų partija. Tos partijos devizu jie paskelbė žūki „Visų šalių proletarai, vienykitės!“.

Tokios svarbiausios Markso ir Engelso mokslinio socializmo idėjos, jų pirmą kartą išdėstytos klasiškame veikalė — „Komunistų partijos Manifestas“.

Mokslisko socializmo idėjos pradėjo skverbtis į Rusiją greit po „Komunistų partijos Manifesto“ pasirodymo. Plačiau jos ėmė pas mus skliti tik nuo 80-ųjų pradžių, kuomet susikūrė „darbo išlaisvinimo“ grupė, Plechanovo įkurta 1883 metais. Toji grupė suvaidino nemažareikšmį vaidmenį skleidžiant mokslisko socializmo idėjas Rusijoje. Ji padėjo revoliucingai Rusijos inteligentijai ir pažangiems darbininkams suprasti liaudininkystės ideologijos klaidingumą ir remtis vienintele teisinga moksliska teorija — marksizmo teorija. Rusijoje atsirado pirmieji marksistų rateliai, bet jų buvo labai maža,

ir svarbiausia, tie marksistų rateliai nebuvo glaudžiai susiję su darbininkų judėjimu, t. y. jie nevadovavo darbininkų judėjimui. Taip truko maždaug 10 metų — nuo 1883 m. iki 1894 m. Pradedant 1894 m., marksistų ratelių darbe įvyksta posūkis. Pereinama nuo marksizmo propagandos rateliuose nedidelės pažangiųjų darbininkų dalies tarpe į politinę agitaciją plačiuju darbininkų masių tarpe, į vadovavimą jų streiku kovai. Tasai parėjimas įvyko V. I. Lenino iniciatyva. 90-ųjų metų viduryje, visoje Rusijoje plačiai pasklido darbininkų streikai; prasidėjo masinis darbininkų judėjimas šalyje. Darbininkai išskeldavo įvairius reikalavimus šeimininkams, iš anksto apskaičiuodavo, koku patogiu momentu pradėti streiką, svarstydavo streiku kitose vietose patyrimą ir t. t. Tai rodė, kad darbininkai ėmė suprasti organizuotos kovos prieš savo šeimininkus reikalingumą. Tačiau tuo laikotarpiu streikų judėjimas vis dar tebebuvo gaivalinis. Jis buvo nukreiptas prieš atskirus kapitalistus, bet ne prieš visą kapi-

talistinę ir visomenės santvarką carinėje Rusijoje. Streiku kovos eigoje darbininkai dar nekėlė reikalavimų panaikinti carizmą, kaudžiaivos likučius panaikinti kapitalizmą. Kova vyko ne dėl pagrindinio viso gyvenimo pertvarkymo šalyje, o vien tik dėl dalinio darbininkų padėties pagerinimo pas tą ar kitą imonininką (darbo dienos sutrumpinimas, pabauda sumažinimas, darbo sąlygų pagerinimas imonėse ir t. t.) darbininkai dar nebuvo išsąmoninę kad jų interesai nesutinkamai priešingi visai visomeninei šalies santvarkai — jie dar nebuvo išsąmoninę darbininkų klasės istorinės misijos Rusijoje, neįmoko vertinti savo jėgas, nesuprato reikalo vesti organizuotą politinę kovą. Trumpiau sakant, darbininkams tuomet trūko socialistinio sąmoningumo. — Čia ir glūdėjo to laikotarpio darbininkų judėjimo silpnumas. Rusijos marksistams iškilo esminis uždavinys: įvesti socialistinį sąmoningumą į darbininkų judėjimą, padaryti jį labiau organizuotą, o todėl ir galingesniu. Tam uždaviniui išspręsti Leninas pašaukė Rusijos marksistus

1895 metais jis suvienijo Peterburge visus marksistų ratelius į vieną „Kovos Sąjungą darbininkų klasei išlaisvinti“. Leniniui vadovaujant Peterburgo „Kovos Sąjunga“ susirišo su darbininkais ir pradėjo vadovauti jų streiku kovai. „Kovos Sąjunga“ išleido darbininkams didelį kiekį lapelių ir proklamacijų, kurių didesnioji dalis buvo Lenino parašyta. Tuose lapeliuose buvo aiškinaama, kodėl taip toki sunki darbininkų padėtis ir ką jie turi daryti, kad išeitų iš tos padėties. Peterburgo „Kovos Sąjunga“ auklėjo darbininkus mokslisko socializmo idėjų dvasia, kvietė juos organizuoti klasiinei kovai prieš carizmą, praktiškai padėjo tą kovą vesti ir tuo pačiu ruošė proletariata revoliucijos vado vaidmenį. Tokiu būdu, Peterburgo „Kovos Sąjunga“ darbininkų klasei išlaisvinti“ pirmoji Rusijoje pradėjo vykdyti mokslisko socializmo vienijimą su darbininkų judėjimu. Ji pirmoji išstojė kaip darbininkų masių vadas Rusijoje. Tai yra jos didžiausias istorinis nuopelnas. Peterburgo „Kovos Sąjunga“ buvo, kaip kad nuro-

doma“ VKP(b) istorijos trumpajame kurse“, pirma rimta revoliucinės partijos, besiremiančios darbininkų judėjimu, užuo uazra.

Taip, XIX šimtmečio 90 — taisiais metais Leninas pradėjo ruošti marksistinės darbininkų partijos sukūrimą Rusijoje.

Tais pačiais metais ir ta pačia kryptimi darbo revoliucinės proletari partijos sukūrimo paruošiamąjį darbą draugas Stalinas Užkaukazėje. Lygiai kaip ir Leninas, draugas Stalinas siekė, kad marksistai neuzsidarytų nedidelių išskaidytų ratelių rėmuose, o eitų į darbininkus, pereitų nuo marksizmo propagandos rateliuose į vadovavimą masiniam darbininkų judėjimui. Lygiai kaip ir Leninas, draugas Stalnas mokė, kad be to negalima sukurti revoliucing darbininkų klasės partiją, kad be socializmo ir darbininkų judėjimo suvienijimo partija neįvykdyd savo uždavinių.

(Bus daugiau)

Redaktorius
A. BRAŽIONIS